

A SZŐLŐBEN

(Ezelőtt: „Egy év a szőlőben“)

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.

Előfizetési díj: Egész évre 2 frt.

Szerkesztő és kiadótulajdonos:

CSOMOR KÁLMÁN.

Védelmet kérünk.

Lapunk ez évi negyedik számában „*egy félelemmel kevesebb*“ cím alatt azon öröndetes hirt közöltük olvasóinkkal, hogy a magas kormány *a ruszti szőlőket a zár alól feloldotta.*

Közölve volt, hogy a ruszti szőlőkben a gomoza-baczillaire a mult évben a kormány közegei által konstatáltatott. E végett ezen vidékre a zárlat elrendeltetett.

Egy évre utána a kormány a zárlatot azzal oldatta fel, hogy az 1895. évben a gomoza-baczillaire betegségek a nevezett szőlőkben nem konstatáltattak; *igy tehát a baj megszűnt s a zárlat feloldandó.*

Mi szőlészek minden új betegséggel egészen ösmeretlenek vagyunk; nincs módunkban, nincs alkalmunk arra, hogy a betegségek tanulmányozására Franciaországba költséges utazásokat tegyünk és telessünk.

Szerintünk ez a magas kormány kötelessége, aki az öszszességünk jövedelmének egy részével szabadon rendelkezik. De nagy számban is állanak rendelkezésre a szőlészettel, illetve azok betegségeinek tanulmányozásával foglalkozó szakközegek.

Ismétlem a kormánynak kötelessége résen állani, bennünket szegény szőlészeket a véstől megmenteni; mert ha még egy újabb csapás éri szőlőinket s azok elpusztulnak, *akkor azután százezrek lesznek földönfutó koldussá, nyomorulttá.*

Tehát a kormánynak az új szőlőbetegségekkel szemben nagyon vigyáznak, nagyon lelkiismeretesnek kell lenni.

S mi történik most?

Mint egyik szaklapból olvassuk, a Franciaországban megjelenő lapok most már többé nincsenek kétségben a gomoza-bacillaire betegség tekintetében.

Elösmerik hogy létezik, elösmerik hogy halad és pedig kör alakban, a baj épen úgy mint a filloxeránál; ha nem is oly rohamosan, de feltartóztathatlanul.

Feltartóztathatlanul, mert eddig *nincs ellene szer, melylyel ezen betegség kiölhető, kiírtható, megsemmisíthető lenne.*

Pusztit fentartás nélkül! . . .

Pusztítja az amerikai szőlővesszőket épen úgy, mint az európaiakat, direkttermőket és ojtványokat; úgy a kötött talajban, mint a homokon.

Szóval nem ösmer kiméletet; nem áll semmi az utjában, lerombol, kipusztit minden szőlőfajt.

Ezt írják legujabban a Francia lapok.

Azt is írják, hogy a betegség lassu menetű. Az egyik évben mintha megszűnnék; nem ad életjelt; de a reá következő évben már annál jobban pusztit.

Ha ez áll, ha igazak a Francziországban megjelenő szőlőszeti szaklapoknak a gomoza-bacillaireről szóló nyilatkozataik, *akkor nálunk két dolog áll;* vagy nem ösmerik még most sem a kormány közegei a gomoza-bacillaireát, vagy annak kártékony hatásával nincsenek tisztában.

Egyik tekintélyes Francia szaklap azt mondja, hogy: egy szőlőterületen, melyen az 1894. évben gomoza-bacillaire mutatkozott, az 1895. évben szépen fölépült. S ime a jelen 1896. évben ismét még nagyobb erővel lépett fel pusztítása úgy, hogy körben mintegy 1000—1500 □ méteren ölte ki a tőkét.

Kiölte pedig a fiatalokat, kiölte az idősebbeket egyaránt. Sőt ha a kiveszett tőke helyére uj vesszőket ültetnek: *még azokat is kiöli.*

Két dolog áll. Ruszton vagy volt gomoza-bacillaire vagy nem. Ha nem az volt, elég lelkiismeretlenség volt azon vidék szőlészeit a zárlattal sujtani; s jó hírnevüket tönkretenni.

Ha pedig csakugyan gomoza-bacillaire volt, akkor még nagyobb lelkiismeretlenség volt azon szőlőket a zár alól feloldozni, s megengedni azt, hogy az onnét az ország különböző részeibe szét küldendő vesszőkkel *az ország szőlészete megfertőztessék.*

Első kötelessége volna a magas kormánynak, most már az ujonabban felmerült hirrel szemben először a dolog állásáról és mibenlétéről teljes meggyőződést szerezni, s bennünket *röghöz ragadt szánandó szölszszeket felvilágosítani.*

Hiszen annyi a szakközeg, annyi áll az állam rendelkezésére! Hát ilyen gárdával sem lenne képes a dolog felől meggyőződést szerezni, s bennünket a valóról felvilágosítani? . .

Nagy számban vagyunk, akik nemcsak utolsó garasunkat, de még a más pénzét is belefektettük jó remény fejében a szőlőkbe. Éjjelt napallá téve fáradtunk, hogy jó példával járjunk elé; s öreg napjainkra magunkat és családunk existenciáját biztosítsuk.

Ha kétségbeesve fogadjuk az ilyen hirt, s ha feljajdulásunkban erősebb kifejezéseket használunk is, nem jöhet erős bírálat alá; *mert hát nem egyébről. mint életünkről van.*

Az újabb áldozatokkal és óriási fáradsággal, minden tehetőségünk felhasználásával már szőlőket telepítettünk, melynek szép fejlődésében már eddig örömünk van; s ha ezt az intéző körök mulasztása, vagy értelem hiánya miatt el kell veszítenünk: akkor elvesztünk mindent s nincs többé öröm az életben.

Azok, akik a szőlőket csak passziónak tartják, azok egészen máskép beszélnek. De azok, akik minden reményüket minden vagyonukat a szőlők felujításába fektették, és jövőjüket ez által hiszik biztosítva: ha a szőlők megsemmisülnek: nincs más mód mint a koldustarisznya, melyet sok érzékeny szív nem bír elviselni.

Gondolják meg jól azok, akik hivatottak, hogy egy felette nagy, és egy felette lelkiismeretes kötelesség teljesítése előtt állanak. Ne elégedjenek holmi kőrösi szenteltviz tanácsokkal; de intézkedjenek sürgősen, és küldjenek ki azonnal a helyszínére, de ne csak szakközegeket de tapasztalt gyakorlatu szölszszeket is; s tanulmányozzák a gomoza-balzillaeira kérdést.

Azért mondjuk tapasztalt szölszszeket, mert a szakközegek eddig már künn jártak, és még is megtörtént a ruszti eset, hogy ahol előbb gomoza-baczillaierat konstatáltak, később azt tanácsolták a kormánynak, hogy a zárlatot oldja fel.

Az ilyen eljárások alkalmasak az ugy is gyenge bizalom megsemmisülésére.

Ha aztán úgy tapasztalnák, hogy a nevezett Francia lap állításai valótlanságokat tartalmaznak, szabadítsák fel a szőlészeket a kétségbe-esés fájdmától.

Ha pedig való, akkor ne csürjék csavarják a dolgot; rukkoljanak ki a valóval s a vehemesen föllépett szőlő telepítést legalább egyidőre, addig míg megnyugtató állapotok jönnek létre: szüntessék be.

Ösmerje a kormány ezt kötelességének, s a nagy közönséget egy újabb katasztrófától óvja meg.

Ha már mi akik uttörők voltunk, mindenünket a szőlők felujtására áldoztuk, elveszünk: ne rohanjanak mások a veszélybe.

Nem szabad felednünk, hogy a szőlők felujtása érdekében alkotott törvény érvényesítésével a szőlőszet terén rendkívüli tevékenység lép előtérbe.

Roppant mozgalom indul meg. Ennek pedig megindulnia addig nem volna szabad, míg ezen kérdés teljesen ösmerve megvilágítva nem lesz.

Mert ha a szőlőterületek a nyert kölcsönnel betelepítve lesznek, és azokat a gomóza baczillaire kiöli; csak is az államnak, mint a kölcsönösszeg garantirozójának kell előállítani; mert az önhibáján kívül koldussá lett szőlésztől csak nem fogják az anyaföldet a teleket elvenni. Elég ha munkáját fáradságát terményét elvesztette. Már annál kevésbe lehet azt tenni, mert a vész tudatában nem visszatartva, de a telepítésre elősegítve lettek.

Az ügy eldőlteig tehát nem lenne helyes a szőlők felujtását nagyobb merőben elősegíteni.

A segítséget a támogatást egyelőre azoknak nyujtsák, akik a telepítésben benne vannak, akik vissza nem vonulhatnak. Mert ha a vész a pusztítás csakugyan bekövetkeznék: könnyebben lehet a kevesebb embert támogatni, mint a rengeteg nagy számu felujtókat.

Adja az ég, hogy ezek mind üres rém látások legyenek, hogy a nevezett szaklap állításai tulzottak a valóságnak megfelelők ne legyenek. S mi, valamint az újabb felujtások eszközlői háborithatlanul élvezzük és fáradságunk gyümölcseit.

De hát ily hírek után ily esetben: határozott világos felvilágosítást kérünk! . . .

A műtrágyázásról.

Cserhádi Sándor, a m.-óvári m. kir. akadémia rendes tanára az 1894. évben megkezdett műtrágyázási kísérletet az 1895. évben is folytatta.

Számosan tettek kísérletet úgy a homoki, mint a kötött talaju szőlőkben s azok eredményéről, a most megjelent, és Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter urhoz tett éves jelentésében számol be.

Sokkal helyesebbnek láttuk, ha az elért eredményről szóló jelentéseket bő kivonatban közöljük mint ha azt mi szövegeznők át; azért tehát adjuk itt, s a szőlészgazdák a felsorolt kísérletekből szerezzenek tapasztalatokat.

A jeles és nagyértékű közleményt három részre osztjuk fel, s lapunk szűk kerete miatt három egymásután következő számban hozzuk: éspe-dig, az első cikk leend a bevezetés, és állami szőlőtelepeken elért eredményeket részletes kimutatása; Ezután következik az egyes gazdák által elért eredmény, mely két részre osztva, és pedig a homoki továbbá a kötött talajokon elért eredmények.

A második fogja hozni a homokon. a harmadik a kötött talajokon elért eredményeket.

Ezen bevezetés után áljon itt a első rész:

4. Szőlőtrágyázási kísérletek.

A mesterséges trágyafélék a szőlőkben még korántsem használatnak oly általánosságban és nagy mennyiségben, mint a szántóföldön. Nemcsak minálunk, hanem a nyugati államokban is a műtrágyának használata a szőlőben még csak a kísérletezés stádiumában van. Oly biztos támpontokkal, mint amilyenek segélyével a szántóföldi növények alá a viszonyok számbavételével meglehetősen biztonsággal választhatjuk meg a trágyát, a szőlőtrágyázásra vonatkozólag nem rendelkezünk. A számba veendő körülmények a szőlőnél jóval számosabbak, mint a szántóföldi növényeknél. A szőlő évelő növény, gyökereit mélyen lebocsátja, igen különböző összetételű talajon termesztik. A trágyázásnál nemcsak a mennyi-, hanem a minőséget is figyelembe kell venni, nemkülönben a venyige beérését is. A figyelembe veendő körülmények nagy száma nagyon megnehezíti általános érvényű támpontok megállapítását. Hozzájárul még azon körülmény is, hogy a szőlőnek csakis tápanyag-szükségletét ismerjük, trágyaszükségletéről biztos tájékozottsággal még nem birunk, azaz csakis azt tudjuk, hogy a szőlő mennyi tápanyagot von ki a talajból, mennyire van szüksége, hogy normálisan kifejlődhessék, de arra nézve, hogy mily mértékben képes ezen tápanyagokat a talajban eredetileg meglevő tápanyagokból fölvenni, mely tápanyagok azok, amelyeket a trágyával első sorban kell pótolnunk és mily mértékben? mindeztideig nem rendelkezünk pozitív adatokkal.

A szőlő egyes részeinek kémiai vizsgálatából tudjuk azt, hogy a szőlő aránylag sok nitrogént és káliumot s kevés foszforsavat tartalmaz.

A régebbi eredeti Liebig-féle elmélet szerint a szőlő első sorban nitrogénnel és káliummal lenne trágyázandó. Az újabb trágyázási elmélet szerint azonban a növényeknek nem azon arányban kell a tápanyagot nyújtani, mint amily arányban azok a talajból elvonatnak, hanem azon tápanyagokkal, amelyeket az a terméstöbbséggel meghálál; erre vonatkozólag pedig sokat határoz az, hogy mily mértékben képes a növény a talaj el nem mállott alkatrészeiből származó tápanyagokat felhasználni, mily könnyűséggel képes az egyes tápanyagokat felszívni. Ismeretes dolog, hogy erre a növények nem azon mértékben képesítettek, mint amily arányban tartalmazzák az egyes tápanyagokat, mert például a cukorrépa, mely szintén sok káliumot tartalmaz, a legritkább esetben hálálja meg a kálitrágyát, a csillagfürt, mely átlag több foszforsavat tartalmaz, mint a legtöbb más hüvelyes, és a foszfortrágyára mégis csak ritkán reagál.

A szőlőnek trágyaszükséglete, illetve tápanyag-elsajátító képessége mindezekig kiderítve nincs s éppen ezokból nagyfontossággal bírnak azon kísérletek, melyeket P. Wagner Darmstadtban folytat s mely irányban a magyar-óvári akadémia kísérleti terén szintén tétetnek kísérletek.

Különösen a közepkötött és kötött talaju szőlőkre van ezen kísérleteknek nagy jelentőségök, amelyekben eredetileg lehet elegendő egyik vagy másik tápanyagból; a trágyázás jövedelmezősége pedig annál nagyobb minél inkább vagyunk képesek egyik vagy másik trágyafélével a talajban nagyobb mennyiségben előforduló, illetve a növény által könnyebben fölvehető tápanyagot kihasználásra juttatni.

Sokkal egyszerűbbek a viszonyok a homoktalajon, és pedig annál inkább, minél szegényebb tápanyagokban az illető talaj; mert minél kevesebbet tartalmaz a talaj a tápanyagokból, annál inkább figyelembe jöhetnek a trágyázási mód megállapításánál a szőlő összetétele, illetve tápanyag-szükséglete.

A homoki szőlők természettől fogva kevés tápanyagot tartalmaznak, a termelésnél pedig a mennyiségre jóval nagyobb súlyt kell fektetni, mint a finom fajborokat termő hegyi szőlőknél, amiért is a homoki szőlők trágyázása még nagyobb fontosságú, mint a hegyi szőlőké. Elegendő trágyázás nélkül a homoki szőlők gyorsan kimerülnek, a tőkék hamar elvénülnek. Az istállótrágya, melyet teljesen nélkülözni a szőlőtermelésnél aligha lehetséges, csak ritkán áll oly mértékben rendelkezésre, hogy általa a szőlő trágyaszükséglete teljes mértékben fedezhető lenne, amiért is a mesterséges trágyaféléknek a homoki szőlőkben kiválóan nagy fontosságuk van.

Az állomás 1895-ben kétféle szőlőtrágyázási kísérletet indított meg az egyiknél 10, a másiknál 6 parcellával.

Az első kísérlet tervezete volt, egy parcellát 100 □-öltre számítva: 1. trágyázatlan; 2. 20 kg. szuperfoszfát; 3. 20 kg. szuperfoszfát + 7.5 kg. kénsavas amoniak; 4. 20 kg. szuperfoszfát × 10 kg. kénsavas kálium × 7.5 kg. kénsavas ammóniak; 5. trágyázatlan; 6. 7.5 kg. kén-

savas ammóniak; 7. 10 kg kénsavas kálium; 8. 20 kg. PKN-trágya vagy 50 kg. gipsz; 9. trágyázatlan; 10. 20 kg. szuperfoszfát + 10 kg. kénsavas kálium.

Az u. n. PKN-trágya koncentrált állapotban tartalmazta mind a három fontos tápanyagot. Ezen trágyafélével a szőlőben külföldön több helyütt igen kedvező eredményt értek el, ezért tartottam szükségesnek kipróbálni, habár általános alkalmazásáról drágasága miatt szó se lehet s inkább csak a finom borokat termő szőlőkben jöhetnek figyelembe. 7 helyen ezen trágyafélével, 3 helyen pedig helyette gipszszel tétetett a kísérlet. A gipszet azért tartottam szükségesnek e kísérlet körébe fölvenni, mert Franciaországban ezzel több helyütt kedvező eredményeket értek el.

Ezen kísérlet végzésére felszólítottam a vinczellér-iskolákat és az állami szőlőtelepeket; összesen 11-en vállalkoztak a kísérletre, és pedig az ér-diószegi és tarczali vinczellér-iskola, a sátoralja-ujhelyi és a moori szőlőtelep-kezelőség 3—3 helyen, a nyiregyházai 2 helyen, ezenkívül Pencz Ferencz ur Kis-Szent-Miklóson.

Ezen kísérlet azonban nagyon kedvezőtlenül végződött, mert csakis egy helyről — Ér-Dioszegről — jött érdemleges jelentés, a többi helyekről vagy azt jelentették, hogy a fejlődésben lényeges különbség nem tapasztaltatott, termést pedig a szőlő nem hozott, mert még fiatal volt, vagy hogy az időjárás tette tönkre a kísérletet.

A tarczali vinczellér-iskola igazgatójának jelentése szerint sem a levélnetnek, sem pedig a hajtásoknak színében és fejlődésében nem volt számba vehető különbség észlelhető, aminek valószínűleg az az oka, hogy a talaj még pihent és frissen forgatott volt, amint hogy régibb kísérleteinél is azt tapasztalta, hogy a tőkék tenyészetén a műtárgyak hatása csak több évi következetes használat után volt szembeötlő és más külső jelekből is konstatálható.

Egyedül a teljes trágyában részesültek mutattak némileg erősebb fanevelést, ugyanezek mintha kissé hamarább érlelnék fájukat és levélnetüket. A szőlő csak kétéves lévén, termést nem hozhatott. (Kosinszky.)

(Folytatása következik.)

A szőlők visszaesése, s a levelek sárgulása.

A nagy gondal áldozattal és fáradtsággal terhelt szőlész gazdáknak nagyon lehangolja kedélyét az, ha hallja vagy látja, hogy *az ojtvány szőlők visszaesnek, avagy azok levelei megsárgulnak.*

És ez nem ok nélkül van; mert akit a kigyó megmarta, az a gyiktól is fél.

Akinek szőlőjét a filloxera tönkre tette, s nagy áldozattal ahogy úgy újból betelepítette: *az ilyenek hallatára vagy látására egész joga van az aggodalmra.*

Az ojtvány tőkék visszaesése és a levelek elsárgulása mindig azt jelenti, hogy a tőkének baja van, a tőke beteg.

Az öntudatos értelmes gazda ha a tőkén betegség jeleit látja: annak okát keresi; sok esetben megtalálja. De van viszont számos eset, ahol a

legügyesebb szőlész, sőt az arra hivatott szakközegek is tétlenül állanak meg.

Ha még sikerül is a betegség indító okát megtalálni, a védekezésre vonatkozólag nem ismernek eljárást. Hogy csak egyet említsünk, ilyen a gomoza-bacillaire. Tehát több bajnál egészen bizonytalanul csak tapogatódzunk.

A tőke fejlődésének visszaesése, valamint a tőke levélzetének sárgulása mindig betegséget jelent.

A visszaesésnél előfordulható betegségek három részre oszthatók.

Első részbe számítandók azok, melyek lokális, helyi természetűek. Ezek ellen könnyű szerrel lehet védekezni

A második részbe sorozandók azok, melyek ellen csak nagy költséggel és áldozattal lehet védekezni.

A harmadik részbe azok, melyeket — az igazat megmondva — még a szakférfaik is csak névleg ösmernek. De sem biztosan felösmerni nem tudjuk, semellene védekezni nem vagyunk képesek.

Azért tehát a gazdának első kötelessége a beteg tőkének megvizsgálása, hogy így maga legalább némileg tudatában legyen annak, hogy minő bajjal betegséggel áll szemben.

Tekintetbe véve, hogy az ojtvány szőlőkben ezután mindig lesznek beteg tőkék, erre a gazdának nagy figyelmet kell fordítani; azért, hogy a kisebb bajból eredett betegséget gyógyítsa; nagyobb betegségnél pedig eszszerűen védekezhessék.

Mert néha a késelem a telep halálát megsemmisülését idézi elő.

Ha a tőkén a visszaesés okai szórványos, azaz imitt-amott jelentkeznek: *akkor a helyi bajjal állunk szemben*, mely rendesen magában az egy visszaesett tőkében található fel.

Az ilyen bajok származnak a fiatal tőkénél a pajor rágástól; — az ojtványok hiányos forradásától; — az ojtványok nemes gyökereinek el nem távolításából; — a tőke nyakán levő elfeketedésből; — a tőke nyakán látható héj folytonosságának megszakításából és a fás résznek elszáradásából: — a tőke nyakán látszó kidudnrodásból vagy elgombásodásból, és végre abból ha a tőke hosszú nyaku.

Az ily bajok mint mondám nem veszélyesek; mert ha a tőke visszaesik: az alany kihajt; mely azután akár zölden, akár fásan beojtható.

Azért tehát leghelyesebb az ily erősen visszaesett tőkét a nyakánál elvágni, hogy mielőbb az alany kihajtszon.

Ha azonban a betegség több tőkén jelentkezik egy tömegben, akkor általános vagy fertőző betegséggel állunk szemben.

Ilyen első sorban, mely ellen lehet ugyan, de költségesen védekezni a filloxera. Mert nincs kizárva, hogy némely talajban még az is grasszál, de hát ez inkább a szolonis, vialla, jaquez, herbement, jork-maderia, alanyoknál fordul elő, mint a ripáriánál.

Ez már veszedelmesebb.

Ez ellen szénkénnel lehet védekezni, vagy az egészset kivágni. Más védekezés nem használ.

A harmadik a legveszedelmesebb betegség, amelyet még a szakférfaik is csak találgatnak; a *malneron*, a másik a *gomoza-bacillaire*.

Hogy ezeket a betegségeket nem ösmerik az igazolja, miszerint sokan a *gomoza-baczillaierat* a »malneron«-nal egy és ugyanazon betegségnek hiszi.

Helyesen ezt mi sem tudjuk körül írni; csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy ahol sem az első sem a második részben felsorolt betegség és jelenség nem látszik: ott a harmadik részben említett betegségnek kell lenni. S ha a gazda vizsgálata folytán sem az első sem a második részben felsorolt bajt nem találja meg: *akkor ne késsen egy percig sem, s kérjen tanácsot a m. kir. rovar-tani állomástól Bpsten.*

Ekkor már nagyobb baj van! És ha az ilyen kétes esetek a nevezett intézet vezetőségének bemutattnak, alkalom nyílik arra, hogy a betegséget keresve kutatva tapasztalatokat szerezzenek.

De nincs kizárva az sem, hogy a tőkék általános visszaesése éppen semmi betegségeknek sem tulajdonítható; hanem igen is a talaj csekély táperejére vezethető vissza.

Ha a betegség okai a három tétel alatt felsoroltak közül meg nem állapítható: *akkor összel a talajt jól meg kell trágyázni, jó munkában tartani, s a bajon segítve lesz.*

Nem is hinné az ember, hány beteg kinézésű szőlőtelepet lehet trágyával kigyógyítani!

A tőkék leveleinek sárgulása szintén egyik faja a tőke betegségének. Ez a betegség lehet szórványos, lehet tömeges.

Ezen betegséget a tudományos világ *clorozisnak* nevezte el; így ösmeretes.

Eddig azt állították, hogy a levelek elsárgulása: *a talaj mésztartalmtól származik.*

Sokan azt hitték, hogy a mésznek van maró káros hatása a szőlő gyökereire. Ez azonban nem áll. Ezt egy kísérlet eredményével bírom megcáfolni.

Több kocsi erősen meszes földet hordattam egy kis táblába, s abba kísérletül több különböző amerikai szőlővesszőt ültettem.

A ripáriák minden fajának levelei többé kevésbé megvoltak sárgulva, egyedül a jaquez levelei nem tüntettek fel semmi elváltozást.

A megsárgult levelű ripáriát a reá következő évben humus dus mészmentes helyre ültettem, ahol is vigan élt, levelein a sárgulásnak legkisebb nyoma sem volt látható.

A meszez helyet azután meghordattam kifőzött szőlő-törkölyvel, összel jól megtrágyáztattam, megszántattam, azután újból elültettem ripáriával. Az eredmény kitünő lett. A szőlőlevelek sárgulásának nyoma sem volt, holott a mész rész még mindig benne volt.

Mire tanít ezen kísérlet sikere?

Arra, hogy a mész nem hat kártékonyan a vessző gyökereire; arra, hogy a levelek elsárgulása a tőke éhségéből és szomjuságától származik.

Tudvalevőleg a meszes talaj javítás nélkül sovány és száraz, amelyben a tőke sem táperőt sem kellő nedvet nem talál; innen származik a tőke visszaesése és a levelek mogsárgulása.

Meg lehet ebből tanulni azt, hogyha a talaj fehér színe megfestetik s trágyával meghordatik: *benne a ripária is megél a jaquez pláne pompásan diszlik.*

De feleletet lehet benne találni azon állításra is, melyben a tudósok legutóbb azt iparkodnak beigazolni, hogy a *levelek sárgulása egy eddeg ösmeretlen parazitának tulajdonítható.*

Ezt megezáfolja azon körülmény, hogy a meszes talajban szenvedett ripária, melynek levelei elváltak sárgulva: *más alkalmas talajban semmi jelét nem adták a betegségnek. Holott ha csakugyan valami parazita okozta volna a bajt: akkor annak jelenségei az átülietés alkalmával sem maradhattak volna el.*

Tehát alig ha fogják megtalálni azt a parazitát a Francia tudósok, melyek a levelek sárgulását általában előidézik.

Megengedjük, hogy lehetnek paraziták vagy egyéb valamik, amelyek a tőkét megtámadják, éltető nedvüket kiszívják. Vagy lehet más oka a betegségnek, mely a sejt szöveteket támadja meg, s így a rendes nedvkeringést hátráltatja; s ennek következménye a levelek elsárgulása.

De hát ez mind azt igazolja, hogy a tőke leveleinek elsárgulása s vele együtt a tőke visszaesésének általános indító oka: *a táplálkozás silányságában keresendő.*

A Franciaák parazitája elvonja az éltető nedvet a tőkétől; — s a meszes talajban nincs táperő és kellő nedvesség, s így a betegség oka: mindig a táplálkozás hiánya.

Egy igen érdekes dolgot kívánok a levelek elsárgulásáról leírni.

Julius hó közepén, megtekintettem Gyöngyös városa ripária szőlőanyatelepét., mely az 1883-ik évben tábát 13 évvel ezelőtt fordított, rendkívül dus talajba telepített.

Fzen telep az első években egész 1889. évig rendkívül és bámulatosan dus volt, sazóta egyes részeiben többé kevésbé történtek visszaesések.

Most midőn mint mordám Julius közepén megtekintetem, egyes helyein *kétségbeejtő állapotot láttam.*

Az egykor rengetegen dus telepen nem szórványosan, de tömegesen találtam: *fejletlen tőkét, sárga és összezsugorodott levelekkel.*

E kétségbeejtő látvány megdöbbsentett.

Nem tudtam elgondolni; mi okozhatta ebben a rendkívül dus, teljesen mézmentes talajban eme rettentő pusztítást?

Bár sürgős dolgom volt, de nem bírtam tovább menni, míg a dolog felől némi megállapodást, megnyugvást nem szereztem.

Azonnal fűrészt, ollót kértem s egy emberrel több beteg tőkét kivétttem a földből, melyeket a nálam levő nagyító üveggel vizsgálat alá vettem.

Először a hajsza- és főgyökereket vettem vizsgálat alá; s miután a filloxerának semmi nyomát sem láttam és konstataáltam, hogy a filloxera niucs jelen, haladtam tovább.

Ekkor a főgyökereket hasigattam hosszában kétfelé; miután itt sem találtam semmi rendszertelenséget, vagy legkisebb jelét a betegségnek, haladtam a tőke nyaka és a fejezet megvizsgálására.

A tőkét nyakával együtt hosszant ketté fűrészeltetem, s az így kétfelé fűrészelt részeket ismét ketté vágattam, úgy hogy a tőke négyfelé lett vágva.

Ekkor azután az egyes részeket ollóval aprónként elvagdaltam, egész a fejezetig.

Tapasztaltam, hogy a háncs alatt 3—5-mméterre egy függélyes fekete vonal húzódik le. Tapasztaltam, hogy a héjakhoz nem távol apró fekete pontozatok vannak.

Most szét fűrészeltetem hasonlóképen egy ép egészséges dus tőkét. Egybehasonlítván a beteg és egészséges tőkét, *azt mindenben egyenlőnek találtam.* Pusztán a hajszálgyökerekben volt különbség, és pedig az, hogy az egészséges tőkénél a *nagyobb számmal, a beteg tőkénél kisebb számmal voltak jelen.*

Konstatáltam tehát, hogy a gyökérzeten és a tőkében egész a fejezetig nincs jele, azaz oka a betegségnek.

Most jött sorba a fejezet, a tőke vizsgálata.

Itt nagyobb részben elhalt részeket találtam s csak csekély kis részben volt az életképes rész látható; ott tudniillik, ahol a szomoruan visszaesett hajtások törtek elő, többi rész elszarvasodott, elszáradt rész volt.

Midőn a betegség nyomát bizton fel nem találtam, kérdést intéztem a telep kezelését illetőleg.

A válasz az lett, hogy a telep egyes szőlősgazdáknak van 2—5 sorával évek óta kiosztva, akik azt rosszul művelik, minden esztendőben zölden ojtják, soha be nem fedik s mint magam is láttam: *botrányosan rosszul művelik.*

Ezután kérdést intéztem, vajjon van-e jobban kezelt rész? s ha igen, mutassák meg.

Ekkor egy kis, mintegy 5 soros részt mutattak meg, ahol elvértve volt egyes sárgalevelű tőke.

Itt kezdődött megállapodásom első pontja; az, hogy a levelek elsárgulását képező betegség *nem a talajban van holmi parazitákban. sem nem a méz okozta bajban, de a rossz kezelésben keresendő.*

Eme kiindulási ponton haladva láttam továbbá, hogy egyes parcellák tulajdonosai megelégszenek azzal, hogy a földet tavasszal ahogy-úgy megkapálják, s többé hozzá sem nyulnak.

A vizsgálat azt állapította meg, hogy a legtöbb sárgulás az ily rosszul kezelt parcellákban van.

Most áttértem a művelésre, s láttam, hogy egyesek nem is metszettek, a tőkét meg sem tisztogatták, hanem *amint ősszel a vesszőt levágták, úgy hagyták.*

Igy történt azután az, hogy a tőkén évenként nagyobb számú csapok maradtak, melyek a tőke fejezetét mint a tüskék betöltötték, s a tőkén lenni szokott alvószemeket kiölték, ha előttörött imitt-amott egykét hajtás: *az satnya lett,* mert a tőke fejezetén levő sok száraz részek az egy-két hajtásba induló nedvességet felszívták.

Tudomást szereztem továbbá arról is, hogy a tőkék télen által nem voltak fedve; s így az is kozzájárult a visszaeséshez, hogy a tőke fejezete több télen át a nagyhidegben elromlott.

Összegezve: a tőkék rendetlen metszéséből, abból, hogy a tőkék nem lettek befedve s nem lett a szőlőtelep rendszeren megmunkálva, keletkezett a tőke betegségc.

Voltak azonban ugyanezen roszul művelt telepen szintén dus hajtásokkal biró tőkék is, az volt előttem a főkérdés: honnét van ez a feltűnő különbözet?

Számos ily tőkét megvizsgálva úgy láttam, hogy amelyik tőke dus fejlődésű volt: ott a fakadások nem a tőke fejezetéből, de a tőke nyakából törtek elő.

Ahol részint a gyenge fejlődés és sárgulás mutatkozott, ott a fakadások a száraz tüskékkel szarvakkal telített, s részben beszáradt tőkefejből törtek elő.

A természet öme működése megmutatta, hogy miként lehet az elsárgult levelű tőkét életre kelteni. Ugy, ha azok fejezetei levágnak, jó trágyázás és kitűnő munkálat mellett a nyakból kihajtott hajtásból kitűnő tőke lesz, s a beteg telep egészségre hozható.

Ebből látjuk azt, hogy egy oly területen, ahol a mésznek a legkisebb jele sem látható: beállhat a tőke visszaesése, a levelek elsárgulása; így az elsárgulás nem egyedül a meszes talajon, de máshol is előfordul.

Azon körölmény, hogy a föld évek óta rendszeren nem munkáltatott nem javítottatott, a tőke pedig az alkalmas alkatrészeket felemésztette, s munkálat hiánya miatt nem élenyült: elfogyott a táperő, s a tő visszaesését a levél elsárgulását idézte elő.

Az, hogy a tőke nem tisztogattatott, a metszésre gond nem fordítottatott s a tőke teljesen tele volt száraz csapokkal, a melyek között nagy bajjal előtörött hajtásoktól a létező csekély tápnedvet is elvonták a tőkék száraz részei: idézte elé részben a betegséget.

Szóval ebből is igazolni lehet, hogy a legjobb legtápduzabb talaj is évek folytán elvesztheti tápláló képességét; s igazolni lehet, hogy a szőlőtők visszaesésének a levelek elsárgulásának mindig a táplálék hiány az okzója.

Ebből megtanulhatjuk azt, hogy ha esetleg ily szánandó beteg telepünk van: az jó munkával trágyázással helyrehozható.

Tárgyalásunk közepette lelki szeméink előtt megjelenik a régi szőlészet, s ime ott is látunk visszaesett sárgalevelű szőlőtőkét.

Oly szőlőkben, ahol a tőkék magas nyakakon álltak, s ahol a szőlőtelep munkálatlan fűves volt: ott megjelentek a gyenge hajtásu sárga levelű szőlőtőkék.

De viszont azt is tudjuk, ha az ilyen gazdátlan rosz kézben levő birtok jó gazdát kapott, aki a vén tőkét csakánnyalkimélet nélkül leverette, jól megmunkáltatta és megtrágyáztatta, a legszebb a legduzabb termő szőlőtőkék lettek.

A régi szőlőtők aránylag kevesebb tápszerrel éltek, mint a dusnövésű amerikaiak, azért ezek hamarább elvesznek, s leveleik előbb megsárgulnak.

Azt is megtanulhatjuk az itt elmondottakból, hogy a szőlőtelepet

minden évben zölden beojtani nem szabad, mert a zöldojtás következtében: a tőke a tisztításnál, állandóan egész évben visszatöretik; s ezen körülmény a tő gyökereinek fejlődését hátráltatja, a tő működését megbénítja.

Nem-e tapasztaltuk azt, hogy ha egy fát egy nyáron többször megfosztunk előtörött hajtásaitól: az utóvégre kivesz kiszárad.

A zöldojtás készítésével az előtörött hajtások rendesen visszatöretnek, ezen körülmény is károsan hat a tőke életére.

Ha valaki oly megbotozásra méltó elbánásban részesíti szőlőtelepét, s a visszaesés és elsárgulás oly nagy mérvben nyilvánul, mint a gyöngösi amerikai szőlőtelepen: még mindig ne essék kétségbe, mert az elősorolt jó kezelés mellett az még mindig jó karba hozható.

Tapasztalatok.

Az idén eszközölt magas fásojtások különösen a kötött talajokban nem igen sikerültek.

Egyik oka a tartós szárazság volt, mely a magasan és kevésbé függélyesen elhelyezett ojtások nemes részzeit kiszikkasztotta.

Ezen csak a természet nagy hatalmas Ura segíthet, ha bennünket hasonló tartós szárazságtól megment. Emberi ész itt kevés.

A másik ok abban keresendő, hogy az ojtások készítésekor a föld nedves volt, a vesszőre helyezés után összeállott, s a vessző körül ür támadt: ahol azután a *tücsök szépen meghuzta magát, a növekedő rügyet kirágta, és az egyébként beállandott egybeforradás és nedvkeringésnek útját vágta.*

Ha a tücsök a fakadó rügyeket fel nem emésztette volna: *akkor a nedvkeringés beálltával a forradás s az eredmény nagyobb lett volna.*

Ezen is alig lehet segíteni, mert hát *napszámosokkal tücsköt fogatni igen bajos dolog.*

De hát a böles természet e tekintetben intézkedett, s bocsátott rendelkezésünkre ügyes és ingyenes nepszámosokat: *a rovarirtó madárkákat.*

Ezek között különösen az eleven és ürge *barázdabillegtetők* tesznek hasznos szolgálatot. Ezek naponként nagyszámu tücsköket pusztítanak el.

Hasznosak még a tövisszórógebecsek is, és egyéb rovarévő madarak. Csakhogy amint ezek pusztítják a tücsköket, viszont vannak ragadozó madarak, melyek ő reájuk tartanak vadászatot.

Ezek között legveszedelmesebb a *kakuk madár*, a *héja*, vagy amint sok vidéken hívják *sebes karoly*, mely télen mint a galambok ellenségei nagyon veszedelmes és ösmeretes.

A kakuk madárnak ösmert azon tulajdonsága, hogy tojásait más madarak fészkeibe rakja. Erre legalkalmasabb neki: *a barázdabillegtető fészke.*

A nagy gonddal összeépített fészekből, a kakuk madár kidobálja a barázdabillegtető tojásait, s az általa belopott kakuk tojást szegény kis állat kikölti, s később bámul, midőn apró ürge kis fiai helyett: *a nagy bozontos fejű kakuk terpeszkedik el s foglalja el az egész fészket.*

A kakuk ezen eljárásával a barázdabillegtető szaporulása meggátoltatik, s szaporodik a kakuk, míg végre lassan a barázdabillegtetők elhagyják a szőlőket.

A héja vagy sebes karoly roppant pusztítást tesz az apró szárnyra kelő madarakba; azért tehát ahol ezek tanyáznak onnét a barázdabillegtető elpártol.

Van még egy ellensége ennek az értékes tücsök pusztító madárkának, különösen az erdők mellett levő szőlőkben; ez pedig *a szarka*. Ez ugyanis felkeresi a fészkeket, s az abban levő apró mesztelen madárkákat kiszedi, és részint maga lakmározza fel, részint elaprózva éhes nagy torku fiainak táplálására hordja el.

Azért tehát a kakukot, sebes karolyt és a szarkát a szőlőterületről üldözni, s a kis barázdabillegtetők fészkeit pedig védeni kell.

A tövisszurógebics már nagyobb kirándulásokat tesz, s nem köti magát egy szőlőtáblához, azért tehát az nem a mi, de közös rovarpusztító napszamosunk: *de azért szintén kiméletet érdemel.*

Vannak nagyobb számban rovarpusztító madárkánk, de ezek között a legértékesebb *a barázdabillegtető*.

Mert az kizárólag egy területen él, s ha egyszer a mi szőlőkben fészkel: *ott teljesíti kötelességét.*

Nagyon megérdemli hát azt a kis helyet melyet elfoglalt, s azt a védelmet melyben részesítjük.

Levelezés.

T e k. S z e r k e s z t ő ú r !

Most hogy a Dr. Kröczer féle ojtásra vonatkozó cikkeket olvasom, egy kis történet jött eszembe.

Volt nekem egy kedves komám. Annak a komának volt egy házasulandó fia.

A fiu a házasságba jó fiuhoz illően szülői beleegyezéssel indult, s azt szülői tanácsosal is akarta keresztül vinni.

Jó régi barátja voltam én, az én kedves komámnak, aki én velem örömét bánatát közölte. S így közölte velem azt is, hogy az ő kedves fia házasodni készül.

Ugy esténként mikor a család együtt volt, el-el beszélgettünk arról, hogy milyen tulajdonságokkal kell birnia egy jó feleségnek, egy jó házi asszonynak. Ebben persze a főszerepet a házi asszony, az én kedves komám asszony vitte.

Azután sorba vettük a községi és vidékbeli leányokat. Ezek megösmertetésében a főszerepet pedig a komám *gyámleánya* vitte.

Előre kellett volna elmondani, hogy volt a komám gyámsága alatt egy 18 éves eleven derék gyám leány, akit 8 éves korától fogva az én kedves komám asszonyom nevelt és komám gondozott.

Naponként összeültünk, hogy Laczi öcsénknek, már tudniillik komá édes fiának, anyja szemefényének feleséget válaszszunk; hogy az így történt megállapodás után azután Laczi lépjen elé s a megállapított leánynál tegye illő tiszteletét.

Hetek multak, hónapok teltek nem tudtunk megállapodni.

Nem egyszer történt meg, hogy nagy nehezen egy leány személyében megállapodtunk, azután reá mondtuk mindnyájan, hogy hát: *ez jó lesz*. Reá mondta Annuska a gyámleány, hogy ő is így ösmeri; bele-egyezett Laczi öcsénk is.

Mikor azután másnap este össze jöttünk s kérdést intéztem, hogy hát Laczi öcsénk megtette-e az első lépést? mindig az volt a válasz, hogy nem, mert hát reá jöttünk, hogy kevés a hozomány. Máskor meg arra jöttek reá, hogy az illető leány édes szülői tudó sorvadásban vesztek el.

Volt eset, mikor az illető erkölcsi élete ellen a pletyka is szerepelt. Szóval mindig mindenütt volt valami hiba.

Amint így azután elbosszankodtunk, az én édes feleségem, aki ez alkalommal szintén részt vett az értekezleten, egyszer csak nagy hirtelesen fel áll és a következőket terjeszti elő:

Édes komám asszony! egyikben ez a hiba, a másikban az a hiba. Maga olyant szeretne menyeüi, aki olyan lenne, mint aminő házi asszony és gazdasszony maga: Akkor mit keresgélnek mit gondolkoznak, *itt van Annuska . . . Ezt az árva leányt maga nevelte, ösmeri a szivét a zuzáját; el tanulta a maga hűségét gazdasszonyságát. Szép is a lány, van is mit a tejbe aprítani valója. Teljesen alkalmas; legyenek eggyé, s hogy nagyobb nyomatékot adjon szavainak, nagy hang nyomatékkal utánna tette: punctum.*

Az egész társaság majd nem sóbálványá változott az okos beszéd felett, mig lassan megszabadulván a hatás alól, legelőször is komám uram mondotta reá az Istenutset. Ezután a komám bölintott helyben hagyólag fejével; majd Laczi mosolygott reá egyet, Annuska pedig elpirult.

Én halván és látván az érzelmek e különböző de egyértelmű nyilvánulását, felkeltem a két fiatal egymással szembe állítva kérdeztem, hogy hát jó lesz-e, s miután egyik sem mondott nemet: *igy lett Laczi-ból meg Annusból olyan egypár, milyennek messze vidéken van párja.*

Most még csak a tizenkettedik házias életet élvezik, de már nincs oka bánkódni az én kedves komámnak a felett, hogy kire marad a világ. Hat szóke fiu a két barna leány viseli nevét s szaporítja a nemes familiát.

Hogy azután ahol ennyi az örökös, hogy ott nincs rossz családi élet. *az magából következik.*

Tek. szerkesztő úr! Így vagyunk mi a szőlőajtásokkal:

Midőn telepíteni akarunkössze ülünk. Hol az egyi sikert, melyet a szomszédtól hallott, a másik egy ujság cz

A nagy gonddal összeépített fészekből, a kakuk madár kidobálja a barázdabillegtető tojásait, s az általa belopott kakuk tojást szegény kis állat kikölti, s később bámul, midőn apró ürge kis fiai helyett: *a nagy bozontos fejű kakuk terpeszkedik el s foglalja el az egész fészket.*

A kakuk ezen eljárásával a barázdabillegtető szaporulása meggátoltatik, s szaporodik a kakuk, míg végre lassan a barázdabillegtetők elhagyják a szőlőket.

A héja vagy sebes karoly roppant pusztítást tesz az apró szárnyra kelő madarakba; azért tehát ahol ezek tanyáznak onnét a barázdabillegtető elpártol.

Van még egy ellensége ennek az értékes tücsök pusztító madárkának, különösen az erdők mellett levő szőlőkben; ez pedig *a szarka*. Ez ugyanis felkeresi a fészkeket, s az abban levő apró mesztelen madárkákat kiszedi, és részint maga lakmározza fel, részint elaprózva éhes nagy torku fiainak táplálására hordja el.

Azért tehát a kakukot, sebes karolyt és a szarkát a szőlőterületről üldözni, s a kis barázdabillegtetők fészkeit pedig védeni kell.

A tövisszurógebic már nagyobb kirándulásokat tesz, s nem köti magát egy szőlőtáblához, azért tehát az nem a mi, de közös rovarpusztító napszamosunk: *de azért szintén kiméletet érdemel.*

Vannak nagyobb számban rovarpusztító madárkánk, de ezek között a legértékesebb *a barázdabillegtető.*

Mert az kizárólag egy területen él, s ha egyszer a mi szőlőkben fészkel: *ott teljesíti kötelességét.*

Nagyon megérdemli hát azt a kis helyet melyet elfoglalt, s azt a védelmet melyben részesítjük.

Levelezés.

T e k. S z e r k e s z t ő ú r !

Most hogy a Dr. Kröczer féle ojtásra vonatkozó cikkekkel olvasom, egy kis történet jött eszembe.

Volt nekem egy kedves komám. Annak a komának volt egy házasulandó fia.

A fiu a házasságba jó fiuhoz illően szülői beleegyezéssel indult, s azt szülői tanácsosal is akarta keresztül vinni.

Jó régi barátja voltam én, az én kedves komámnak, aki én velem örömét bánatát közölte. S így közölte velem azt is, hogy az ő kedves fia házasodni készül.

Ugy esténként mikor a család együtt volt, el-el beszélgettünk arról, hogy milyen tulajdonságokkal kell birnia egy jó feleségnek, egy jó házi asszonynak. Ebben persze a főszerepet a házi asszony, az én kedves komám asszony vitte.

Azután sorba vettük a községi és vidékbeli leányokat. Ezek megösmertetésében a főszerepet pedig a komám *gyámleánya* vitte.

Előre kellett volna elmondani, hogy volt a komám gyámsága alatt egy 18 éves eleven derék gyám leány, akit 8 éves korától fogva az én kedves komám asszonyom nevelt és komám gondozott.

Naponként összeültünk, hogy Laczi öcsénknek, már tudniillik komá édes fiának, anyja szemefényének feleséget válaszszunk; hogy az így történt megállapodás után azután Laczi lépjen elé s a megállapított leánynál tegye illő tiszteletét.

Hetek multak, hónapok teltek nem tudtunk megállapodni.

Nem egyszer történt meg, hogy nagy nehezen egy leány személyében megállapodtunk, azután reá mondtuk mindnyájan, hogy hát: *ez jó lesz*. Reá mondta Annuska a gyámleány, hogy ő is így ösmeri; bele-egyezett Laczi öcsénk is.

Mikor azután másnap este össze jöttünk s kérdést intéztem, hogy hát Laczi öcsénk megtette-e az első lépést? mindig az volt a válasz, hogy nem, mert hát reá jöttünk, hogy kevés a hozomány. Máskor meg arra jöttek reá, hogy az illető leány édes szülői tudó sorvadásban vesztek el.

Volt eset, mikor az illető erkölcsi élete ellen a pletyka is szerepelt. Szóval mindig mindenütt volt valami hiba.

Amint így azután elbosszankodtunk, az én édes feleségem, aki ez alkalommal szintén részt vett az értekezleten, egyszer csak nagy hirtelesen fel áll és a következőket terjeszti elő:

Édes komám asszony! egyikben ez a hiba, a másikban az a hiba. Maga olyant szeretne menyeüli, aki olyan lenne, mint aminő házi asszony és gazdasszony maga: Akkor mit keresgélnek mit gondolkoznak, *itt van Annuska . . .* Ezt az árva leányt maga nevelte, ösmeri a szívet a zuzáját; el tanulta a maga hűségét gazdasszonyságát. Szép is a lány, van is mit a tejbe aprítani valója. Teljesen alkalmas; legyenek eggyé, s hogy nagyobb nyomatékot adjon szavainak, nagy hang nyomatékkal utánna tette: *punktum*.

Az egész társaság majd nem sóbálványá változott az okos beszéd felett, míg lassan megszabadulván a hatás alól, legelőször is komám uram mondotta reá az Istenutset. Ezután a komám bölintott helyben hagyólag fejével; majd Laczi mosolygott reá egyet, Annuska pedig elpirult.

Én halván és látván az érzelmek e különböző de egyértelmű nyilvánulását, felkeltem a két fiatal egymással szembe állítva kérdeztem, hogy hát jó lesz-e, s miután egyik sem mondott nemet: *igy lett Laczi-ból meg Annusból olyan egypár, milyennek messze vidéken van párja*.

Most még csak a tizenkettedik házias életet élvezik, de már nincs oka bánkódni az én kedves komámnak a felett, hogy kire marad a világ. Hat szőke fiu a két barna leány viseli nevét s szaporítja a nemes familiát.

Hogy azután ahol ennyi az örökös, hogy ott nincs rossz családi élet, az magából következik.

Tek. szerkesztő úr! Így vagyunk mi a szőlőajtásokkal:

Midőn telepíteni akarunkössze ülünk. Hol az egyi sikert, melyet a szomszédától hallott, a másik egy ujság cz

a harmadik a negyedik a fásajtás sikere érdekében, hol Richter, hol Dr. Kröczer-féle s más egyéb különféle ségeket sorolja el.

S egészen elfeledi, hogy hát ösmerünk mi egy ojtás nemet, mely már általánossá válik, amelyiknél a forradás tökéletes; ahol sem forradási hiányról, sem fenésedérről szó sem lehet. És ez egészen legalább a hírlapok terén feledékenységre kezd menni. *Ez a zöld ojtás.*

Az újabban telepíteni szándékozók leginkább a kész gyökeres fásajtásokkal leendő telepítésről elmélkednek. Talán a 25 millió kölcsön kiosztásánál és ez lesz az irányadó.

Ebből kifolyólag a kérdés mindig a körül forog: miként lehet *a fásajtással nagyobb sikert elérni?*

Pláne most a felett kezdenek hajbakapni, hogy jobb-e a nyelves vagy a nyelvetlen párosítás?

Arról nem is beszélnek, hogy hát lehet-e zöldojtással telepíteni?! . . .

A zöldojtás ha jól és idejében vitetett keresztül; ha az állandóan gondoztatik, a gondozás alatt azt értem, ha a növekvő honaljhajtások eltávolíttatnak; *összel olyan összeforrott beérett hibátlan forradású ojtvánnyal rendelkezünk: minőt a fásajtás nem igen ad.*

Azután a zöldojtás: *jó kézzel ügyes eljárással ma már biztos.* Egy ügyes ember egy nap alatt 350—450 darab tökéletes ojtványt, sőt többet is előállit.

Tehát olcsóbb biztosabb és kevesebb költséggel jár.

Én a zöldojtásnak nagy barátja vagyok. Ezzel foglalkozom évek óta és nincs okom megbánni.

Azon lárma melyet a zöld ojtások hátrányára a hírlapok terén már sokszor elkövettek: *az általánosságra nézve nem volt jogosult.*

Ott következett be a zöldojtványok korai elhalása: ahol a zöldojtványok erősebb és figyelmesebb választás nélkül ültetettek ki. Ahol azonban a zöld ojtványokat jól megválasztottuk: *ott nincs ok a panaszra.*

Igaz hogy örökké ez sem él; de ki merné állítani azt, hogy *a fásajtás örök életű! . . .*

Azért tehát most midőn a szőlők felujtása a nyujtandó kölcsönök folytán nagy lendületet vesz, nem szabad az általunk ösmert könnyen keresztül vihető zöldojtást figyelmen kívül hagyni.

Felette kár más felé keresgélni, más módozatok után kapkodni: mikor ez ösmert zöldojtás minden tekintetben alkalmas, olcsó és biztos eljárás, melylyel szőlőnk felujithatók.

Egy sokat költött és próbált szőlész.

*

Adtuk ezen levelet amint vettük, mert egy igazán sok kísérletet és nagy tapasztalatokat tett szőlészről kaptuk. Jövőre mi is hozzászólunk.

Szerk.

matott Kohn L. könyvnyomdájában Gyöngyösön.